

hævdede der ligesom her fra forskellig Side, at dersom man indrettede Fattiggaarden paa den Maade, her var Tale om, og de fattige fik en Tilværelse, som om de til Dels vare Gaardmænd, vilde alle de fattige komme rendende for at komme paa Fattiggaarden. Men det modsatte viste sig; der var saa megen Æresfølelse hos de fattige, at de sagde: Nej, nu er der gjort saa meget for de fattige her i Sognet, at vi ville vise, at vi fortjene det; vi ville derfor holde os borte fra Fattiggaarden saa længe som muligt. Paa samme Maade tror jeg, det vil gaa i andre lignende Tilfælde. Men har man en saa overordentlig stor Mistillid til Menneskenes Karakter, som der er kommet frem under denne Forhandling, vil man naturligvis have Vanskelighed ved at give de Love, som Samfundet efter min Mening trænger til. Det ærede 5te Medlem for 7de Kreds (Rottbøll) er jo det Medlem, der har den allerstørste Skræk for dette Lovforslag, og jeg synes, at han er saa bange derfor, at man næsten maa beklage det paa vedkommendes Vegne. Det ærede Medlem sagde: Nu have vi lavet Statsunderstøttelse til Sygekasser og have givet Lov om Alderdomsforsørgelse, og nu skulle vi ogsaa til at give de sultne Børn Mad, maaske vi endog skulle gaa saa vidt, at vi skulde give daarlig klædte Børn Klæder; hvor skal dette dog ende? Jeg skal sige det ærede Medlem, hvad det vil ende med; det vil ende med, at vi faa et langt bedre Samfund, og jeg tror ikke, det ærede Medlem vil faa Skade af, at man vedtager en Lov om at bespise de sultne Børn, medens andre ville faa overordentlig Gavn deraf. Det var vist i sin Orden, om vi gav de daarligt klædte Børn Klæder; for det første er det humant og for det andet betaler det sig; det vide vi allesammen. Det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Oct. Hansen) har tydeligt og klart fremhævet, hvilken skadelig Indflydelse daarlig Bespisning af Børnene har, og man kan dertil føje, at en daarlig Beklædning har samme skadelige Indflydelse. Jeg tror virkelig, at det vilde betale sig for Samfundet at give disse Børn ordentlige og tilstrækkeligt varme Klæder at bruge. Jeg vilde ønske, at der vilde komme Forslag frem derom; i Ulandet er Sagen drøftet, der er ogsaa indbragt Lovforslag, og saa vidt jeg ved ogsaa vedtaget noget i den Retning. Jeg husker godt, hvorledes det gik med Lovgivningen i 1872, og dersom nogen den Gang havde talt om Muligheden af, at de sociale Lovforslag, der nu ligge paa Tin-

gets Bord, kunde komme frem i 1899, vilde man have sagt: Den Mand er gal. Vi have gjort betydelige Fremskridt i Retning af Forstaaelse af, hvad Samfundet skal gøre, og vi komme ogsaa nok saa vidt, at vi komme til Erkendelse af, at det baade er humant og økonomisk klogt ikke alene at give fattige Børn Mad men ogsaa Klæder.

Der kan imidlertid komme ret mærkelige Udtalelser frem, og navnlig synes jeg, der fremkom en mærkelig Udtalelse fra det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen). Det ærede Medlem er ganske overordentlig bange for, at det offentlige skal komme for stærkt frem. Nu er det jo en ret mærkelig Anskuelse, at man skal være bange for det, thi hvorfor ordner man sig i civiliserede Samfund? For gennem fælles Arbejde og fælles Støtte at kunne gøre det, som den enkelte ikke kan gøre ved egen Hjælp. Naar det ærede Medlem sagde: Dersom man bliver ved gennem Statskassen at støtte alle og alt muligt, saa bliver det hele ikke andet end et stort Fattigvæsen, saa er det ogsaa en ret mærkelig Opfattelse, at naar vi som Statsborgere blive enige om at betale vore Penge gennem Skatter ind i en Kasse — vi kunne saa kalde den Statskassen eller hvad vi ville — for at vi kunne have denne Kasse liggende parat til at hjælpe os til at udføre de Arbejder, som vi uden Fællesskab ikke kunne magte, saa skulde det føre til, at man siger, at saa ere vi paa Fattigvæsenet. Ere vi paa Fattigvæsenet, naar vi bruge vore egne Penge? Det er en ret mærkelig Opfattelse. Men yderligere skal jeg sige til det ærede Medlem, at saa vidt jeg ved, staar det ærede Medlem Agrarpartiet ret nær eller staar i ethvert Tilfælde Landbrugsinteresserne og Landbrugets Forlangender ret nær, men jeg vil da gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at der er ingen her i Landet, hverken Arbejderpartiet eller andre, der hænger stærkere i med Krav til Statskassen end netop det ærede Medlems gode Venner, Landbrugerne. De kunne ikke sende en Fjerding Smør til England uden at tage Statskassen til Hjælp til at faa den sendt derover, saa at netop dette ærede Medlem vil tale om, at man skal være forsigtig med at stille Krav til Statskassen, er mig aldeles ubegribeligt. Er der nogen, der hænger i i den Retning, er det Landbruget, det ærede Medlems gode Venner. Saa siger det ærede Medlem, at man maa ikke gaa videre i den Sag end til at støtte de private Foreninger — hvis der er